

KCPE ASSESSMENT ONE

DARASA LA NANE

8

JARIBIO LA KWANZA - 2020

Muda: Saa 1 Dak 40

KISWAHILI LUGHA

SOMA KWA MAKINI MAAGIZO YAFUATAYO

1. Umepewa kijitabu hiki cha maswali na karatasi ya kujibia. Kijitabu hiki kina maswali 50.
2. Ikiwa utataka kuandika chochote ambacho si jibu andika katika kijitabu hiki.
3. Ukisha chagua jibu lolote lionyeshwe katika **KARATASI YA MAJIBU** na wala siyo katika kijitabu hiki cha maswali

JINSI YA KUTUMIA KARATASI YA MAJIBU

4. Tumia penseli ya kawaida.
5. Hakikisha ya kwamba yafuatayo yameandikwa katika karatasi ya majibu:
NAMBA YAKO YA MTHANI
JINA LAKO
JINA LA SHULE YAKO
6. Kwa kuchora kistari katika visanduku vyenye namba zinazokuhusu, onyesha namba yako kamili ya mtihani (yaani namba ya shule, na zile namba tatu zako wewe mtahiniwa) katika sehemu iliyotengwa mwanzo wa karatasi ya majibu.
7. Usitie alama zozote nje ya visanduku.
8. Iweke safi karatasi yako ya majibu na usiikunje.
9. Kwa kila swali 1-50 umepewa majibu manne. Majibu hayo yameonyeshwa kwa herufi A, B, C, D. Ni jibu MOJA tu kati ya hayo manne ni sahihi. Chagua jibu hilo.
10. Kwenye karatasi ya majibu, jibu sahihi lionyeshwe kwa kuchora kistari katika kisanduku chenye herufi uliyochagua kuwa ndilo jibu.

Mfano

21. Kamilisha methali: Ukiona vyaelea _____
A. vyaenda   B. vyaundwa
C. vyazima   D. vyaisha

Jibu sahihi ni B

Katika karatasi ya majibu

11 [A] [B] [C] [D]   21 [A] [B] [C] [D]   31 [A] [B] [C] [D]   41 [A] [B] [C] [D]

Katika visanduku vinavyoonyesha majibu ya swali 21, kisanduku chenye herufi B ndicho kilochochorwa kistari.

11. Chora kistari chako vizuri. Kistari chako kiwe cheusi na kisijitokeze nje ya kisanduku
12. Kwa kila swali, chora kistari katika kisanduku kimoja tu kati ya visanduku vinne ulivyopewa.

Karatasi hii ya maswali ina kurasa 7 zilizopigwa chapa.

Soma vivungu vifuatavyo. Vina nafasi 1 mpaka 15. Kwa kila nafasi umepewa majibu manne hapo. Chagua jibu lilelo zaidi kati ya yale uliyopewa.

Juma Suleiman Mapunda alipojiunga na shule ya chekechea ya Amani, walimu wake walitambua kuwa alikuwa na kipawa cha 1. Baada ya muhula 2 tu 3 aliweza kusimama jukwaani kukariri na kughaini mashairi ya 4, yaani yenye mishororo mitatu katika kila ubeti; walimu na wanafunzi wenzake wakawa ndio 5 yake. Walimu walimpa mazoezi zaidi ili 6. Kadhalika, Juma 7 masomo kiasi kwamba katika darasa la tano aliweza kutambua aina za vivumishi kama vile: 8, pamoja na mifano ya vokali kwa mfano, 9.

1. A. kigani	B. kipekee	C. kihalili	D. kiasili
2. A. moja	B. mumoja	C. mmoja	D. mbili
3. A. !	B. ...	C. ,	D. ;
4. A. tathnia	B. tarbia	C. tathlitha	D. takhmisa
5. A. halaiki	B. msoa	C. mashabiki	D. hadhira
6. A. aimarike	B. waimarische	C. aimarische	D. waimarike
7. A. aliuthamini	B. alizithamini	C. aliyathamini	D. aliithamini
8. A. kijanja, tano, langu, leo	B. sana, nane, fupi, kam	C. nyingine, ajabu, mwenyewe, kisha	D. kadha, yule, chungu, lote
9. A. a, b, ch	B. a, e, i	C. a, dh, e	D. a, ch, o

Ukiwatembelea watoto katika wadi 10 hospitalini msimu wa masika utagundua 11 wao watakuwa wakiuguza 12 za kuepukika. Wale walioachwa vifua wazi wakati wa baridi watakuwa wakiugua 13 huku 14 ovyo.

Aidha kwingineko watu wazima wanaweza kubanwa na 15 ambao ni ugonjwa wa mapafu unasababishwa na bakteria wanaodhoofisha mfumo wa upumuaji.

10. A. yote	B. zozote	C. wowote	D. yeyote
11. A. baadhi	B. wengine	C. wengi	D. kati ya
12. A. uwele	B. mawenge	C. mawele	D. ndwele
13. A. ukambi	B. kifaduro	C. malaria	D. homa
14. A. wakijikohoza	B. wakijikohohea	C. wakijiholea	D. wakikohoswa
15. A. mkamba	B. mafua	C. kifua kikuu	D. kikohozi

Kuanzia nambari 16 mpaka 30. jibu kila swali kulingana na maagizo uliyopewa.

16. Ni herufi ipi ambayo haipatikani katika herufi za alfabeti za Kiswahili?
A. ng B. ng'
C. ny D. n
17. Eleza viambishi ji vimetumikaje katika sentensi hii?
Mkimbiaji amejishindia jikombe hili.
A. Aliyetenda, ukubwa, hali ya utendaji.
B. Aliyetenda, hali ya utendaji, ukubwa.
C. Mtendaji, aliyetenda, ukubwa.
D. Aliyetenda, ukubwa, hali ya mtendaji.
18. Kifaa kinachotumiwa kukatia nyasi huitwa
A. bero B. shepe
C. kwanja D. beleshi
19. $\frac{3}{5}$ kwa maneno ni
A. Thumni tano B. Humusi tatu
C. Thumni tatu D. Humusi tano
20. Ni sentensi ipi sahihi?
A. Ndizi lililoletwa ni langu.
B. Miti zilizopandwa zimeofa.
C. Zulia iliyonunuliwa ni zuri.
D. Wema unaozungumziwa ni huu.
21. Chagua kinyume cha sentensi.
Amani alisifiwa kwa utiifu wake.
A. Amani hakisifiwa kwa utiifu wake.
B. Amani alikashifiwa kwa utundu wake.
C. Amani alikashifiwa kwa ukaidi wake.
D. Amani hakukaushifiwa kwa ukaidi wake.
22. Nomino nyanja imo katika ngeli gani?
A. U - ZI B. I - I
C. I - ZI D. LI - YA
23. Chagua jibu la kitendawili kifuatacho.
Mimi nakula vyakula vyote vinono lakini sinenepi wala sikui.
A. Umi na meno.
B. Chungu cha kupikia.
24. Eleza matumizi ya **kwa** katika sentensi.
Mwalimu aliniita kwa kutaka kunikuso.
A. kwa ya mahali
B. kwa ya sababu
C. kwa ya pamoja
D. kwa ya kimilikishi
25. Taja tamathali ya usemi iliyotumika katika sentensi hii.
Chakula cha shangazi kilikuwa asali.
A. chuku B. sitiari
C. nahau D. tashbihi
26. Onyesha aina za maneno yaliyopigiwa mstari katika sentensi hii.
Wanafunzi hawa ni hodari kuliko wengine.
A. Nomino, kivumishi, kielezi.
B. Kivumishi, nomino, kiwakilishi.
C. Kivumishi, kivumishi, kiwakilishi.
D. Kiwakilishi, kivumishi, kivumishi.
27. Kamilisha methali:
Kuku alaye mtama atakuwaje na ___?
A. nyama B. mfupa
C. kidona D. manyoya
28. Ni jibu lipi lenye maelezo sahihi?
A. Sogora ni fundi wa kuimba na kukariri mashairi.
B. Mzegamzega huuzua bidhaa rejareja.
C. Saisi hutunza wanyama wa uchukuzi.
D. Mjume ni fundi wa kufua visu.
29. Caro ameolewa na Jedi. Dada yake Caro ameolewa na Baraka. Baraka na Jedi wataitana
A. mwamu B. mwanymba
C. kivyere D. shemeji
30. Shehena ni ya mizigo ilhali _____ ni la udongo.
A. tita B. peto
C. shumbi D. bumba

Soma kifuatacho kisha uibu maswali 31 hadi 40.

Uamuzi uliofanywa na serikali wa kuhimiza watoto wote warudi shuleni ni jambo mwafaka. Watoto walifurika furifuri shuleni ili kusajiliwa. Wale waliokuwa wakirandaranda mitaani walifuatiliwa himahima na kupelekwa shule. Waliokuwa wakubwa ki-umri walipelekwa kwenye shule za ufundi. Wakatabasamu kwa furaha kama mzazi aliyepata salama.

Kwa miaka mingi baadhi ya wazazi walikuwa wameshindwa kuwasomesha wana wao. Hii ni kutokana na umaskini uliokithiri mipaka. Hali hiyo ilichangia huzuni kuu miongoni mwa familia. Pengo la waliosoma na wasiosoma lilizidi kuwa pana kielimu na kiuchumi. Uadui ukaingilia jamii. Ujumbozi hao ukazidi.

Sasa watu wote wakipewa haki sawa ya kusoma hata wale watoto wa maskini wafamanio masomo watakinaiisha kiu yao. Pia mengi ya matatizo yatapingua. Si kweli kuwa tajiri ni mwerevu kuliko mkata. Kila mwanajamii akipewa nafasi na asome kwa budi atafua dafu maishani.

Vijana watakeofuzu katika shule za kifundi wataweza kuajiriwa katika sekta mbalimbali. Mwishowe wakipata mtaji watajiendeleza kwa kuanzisha miradi midogomidogo ya kujitagemea. Hali kama hii ikienea kote nchini viwanda vidogovidogo viteanzishwa na ajira itapatikana. Hiyo itakuwa njia mojawapo kuu ya kuuinua uchumi na kuzalisha nafasi nyingi za kazi. Kitaluma, hawa vijana wataweza kuwa madaktari, Wasani, walimu... na kazi zingine nyingi. Kisomo ni kitamu. Hakifai kutiliwa nanga.

31. Uamuzi uliofanywa na serikali... baadhi ya wazazi walikuwa wameshindwa

- A. ulisababisha kufurika kwa watoto shuleni kuwasomesha wana wao. Chagua methali na kupita mihani. inayoweza kuelezea hali hii.
- B. ulisababisha kuchipuka kwa vyuo vya ufundi na kuondoa umaskini. A. Maskini hatati mchana
- C. ulisababisha kuongezeka kwa watoto shuleni na kupata nafasi ya kujiendeleza kupenda
- D. ulisababisha kupungua kwa umaskini na kuwapa watoto nafasi ya kujiendeleza. D. Ng'ombe wa maskini hazai pecha.

32. Kulingana na aya ya kwanza

- A. watoto walifurika furifuri shuleni kulipa karo
- B. wote waliingia shuleni na kusoma pamoja bila kuzingatia umri.
- C. walikuwa wachanga ki-umri walienda shule za ufundi
- D. waliozidi umri wa kuingia shule za kawaida walipelekwa shule za ufundi.
33. Ni ukweli kuwa watu wote wakipewa nafasi sawa
- A. watoto wa maskini watakuwa wwerevu.
- B. watoto maskini na tajiri watakuwa sawa.
- C. watoto wote wapendao kusoma watakuwa matajiri
- D. watoto wote wapendao kusoma watapata kisomo.

35. Maneno matatu miongoni mwa haya ni visawe vya neno maskini isipokuwa
- A. fukara   B. mlalaheri
C. mkata   D. mlalahoi
36. Maana ya kusajiliwa ni
- A. kurekebishwa
B. kunufaishwa
C. kuandikishwa
D. kufundishwa
37. Kisomo hakifai kutiliwa nanga kwa sababu
- A. serikali itakigharamia
B. kina manufaa mengi
C. shule zitapanuka
D. watu watakuwa wataalamu
38. Ni sababu gani kuu inayowafanya vijana waliosomea kazi za ufundi wasifungue kazi zao za kujitegemea bali wao hutegemea kuajiriwa?
- A. Kukosa maarifa ya kufanya kazi wenyewe.
B. Kukosa mtu wa kuwaelekeza ifaavyo.
C. Ukosefu wa mtaji.
D. Ukosefu wa miradi midogomidogo
39. Kulingana na kifungu, pengo kubwa la kiuchumi limesababishwa na _____
- A. watoto kutopata kisomo kwa sababu ya umaskini.
B. uadui na ujambazi uliokumba jamii maskini
C. watoto kutopelekwa shule za ufundi kwa sababu ya umaskini
D. wazazi kushindwa kupambana na umaskini.
40. Kichwa kinachofaa zaidi kwa taarifa hii ni
- A. Ukarimu wa serikali.
B. Kupunguza ujinga.
C. Masomo ya kifundi.
D. Serikali kupanua masomo.

Soma kwa makini habari lifuatayo kisha ujibu maswali 41 mpaka 50.

Vijana ndio chumvi ya taifa. Wao ndio viongozi wa kesho. Wadau, wanataaluma na vinara wote wa kutegemewa wanatoka miongoni mwa vijana hawa. Taifa lisilo na vijana ni mfano wa gari bila mtambo au ujahazi bila tanga.

Ili taifa liwe bora la kutumaini, sharti vijana wake walelewe vyema, waelekezwe vizuri, wafunzwe adabu, nidhamu na maadili murua ili waje wawe waadilifu.

Katika kuwafunza na kuwaelekeza, vijana wahimizwe kusoma kwa bidii kwa juhudi na maarifa. Wawe wanyenyekevu na watiifu wa sheria za nchi na mataifa. Wawe na nidhamu mingoni mwao, wazee wao na watu wengine wa kila hirimu. Wasiwe washiriki wa ulevi wowote.

Vijana bora wenye nidhamu na wingi wa uadilifu hawarukii mambo ovyoovyo vururu mtende. Humakinika kwa kila walionalo na walisikialo. Hutenda baada ya kutafiti, kuchuja na kuchunguza. Naam, hapo ndipo hufanya na kufuata mambo yaliyo murua tu.

Ujana una vituko na vitimbi. Humfanya mwenye macho. Akawa hasikii ambapo anayo masikio yake mawili. Kumbuka kuharibika ujanani ni hasara na majuto ukubwani hasa uzeeni.

Tengeneza ujana wako leo ili unyooshe na kutakasa uzee wako kesho. Mustakabali wako au kesho yako ni muhimu kuliko leo yako ewe kijana. Sikia ujana ni kama moshi ukienda haurudi. Ama hujui hivyo?

41. Malezi mema kwa vijana ni
- utajiri kwa taifa
  - tumaini kwa taifa bora la baadaye
  - kufunzwa ili waje wawe viongozi
  - kuwapeleka shuleni
42. Kwa nini vijana wamemithilishwa na chumvi ya taifa?
- wao ni kiungo muhimu cha taifa.
  - wao ni wadogo au wachanga.
  - wao ndio tegemeo la kuleta maendeleo ya taifa.
  - Wao ndio wanaotumikia taifa.
43. Vijana bora ni
- waliosoma sana hadi vyuo vikuu.
  - wanaoshikilia nyadhifa kubwa kubwa kazini.
  - wanaoshughulikia mambo ya kisasa kama vile, kucheza muziki na dayo za kulevya
  - wenye malezi mema, adabu nidhamu na uadilifu.
44. Baadhi ya vituko vya ujana ni
- michezo, riadha, masomo na muziki
  - ulevi, kiburi, ujeuri, uasi na kichwamaji
  - kusikia, kuona, kufuata na kushika
  - kuonea, kuzurura, kusaidia na kusoma.
45. Mambo yaliyo murua si pamoja na mambo
- shambiro shambiro
  - aula uala
  - mufti mufti
  - aali aali
46. Watu wa kila hirimu ni
- watoto wadogo
  - wazee wakongwe
  - watu wa makamo
  - wa umri wowote
47. Uadilifu wa vijana huwasaidia
- kuyachunguza na kuyachuja mambo kabla ya kuyatenda
  - kusoma kwa bidii hadi ng'ambo
  - kuishi maisha ya kisasa na kushiriki raha leo
  - kuungana pamoja kuwapuuza wazee wao.
48. Taifa lisilo na vijana
- ni kama gari au jahazi
  - Bhalina uongozi bora
  - Bhalina uhai
  - Bhalitarajiwi kuendelea wala kupiga hatua kimaendeleo.
49. Mwisho mwisho tunaambiwa kwamba, maisha ya baadaye hasa uzeeni
- yanaweza kutengenezwa kuwa mema kuanzia umri wa ujana
  - huharibikia uzeeni baada ya kutoka katika ujana
  - huwa mema baada ya kuharibikia ujanani.
  - yana umuhimu kuliko ya ujanani.
50. Chagua kichwa kisichofaa kuhusu habari hii
- Ujana ni kama moshi.
  - Vijana ni tegemeo la taifa.
  - Vijana watakuwa sawa na wazee.
  - Ujana ni nguzo ya maisha.